

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Omgevingsregeling

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat voorwaarden waaraan goed beleid of goede regelgeving moet voldoen.

1. Wat is de aanleiding?

De stelselherziening van het omgevingsrecht is aangekondigd in het regeerakkoord van 2010 en nogmaals concreter in het regeerakkoord van 2012. Hierbij is aangegeven dat het kabinet wil komen tot een bundeling en vereenvoudiging van wet- en regelgeving op het gebied van het omgevingsrecht. De Omgevingswet is aangenomen in beide Kamers en in het Staatsblad gepubliceerd (Stb. 2016, 156). Ook zijn vier AMvB's op grond van deze wet in het Staatsblad gepubliceerd. Deze consultatie heeft betrekking op de Omgevingsregeling. De Omgevingsregeling (ministeriële regeling) bevat regels die nodig zijn voor de toepassing van de Omgevingswet en de daarbij behorende vier algemene maatregelen van bestuur, namelijk het Besluit activiteiten leefomgeving, het Besluit bouwwerken leefomgeving, het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsbesluit. De Omgevingsregeling is daarmee onderdeel van het nieuwe stelsel voor het omgevingsrecht.

De regels in deze Omgevingsregeling onderscheiden zich van de regels in de wet en AMvB's doordat zij meer gedetailleerd en uitvoeringstechnisch, administratief of meet- en rekentechnisch van aard zijn. De regeling bevat regels over de wijze van uitoefening van de taken en bevoegdheden door bestuursorganen op het terrein van milieu, water, bouwen, ruimte, cultureel erfgoed, natuur en infrastructuur. Daarnaast bevat de regeling vormvereisten, zoals indieningsvereisten voor een de aanvraag voor een omgevingsvergunning, die voor zowel overheden als voor bedrijven en burgers van belang zijn. Ook bevat de regeling regels die het Rijk stelt over activiteiten met mogelijk nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving (bijvoorbeeld milieubelastende activiteiten). Deze regels zijn gericht tot burgers, bedrijven en overheden in de rol van initiatiefnemer.

2. Wie zijn betrokken?

De stelselherziening bestrijkt een breed gebied en heeft invloed op een groot aantal partijen, overheden, bedrijven en burgers. Daarom is ook bij de Omgevingsregeling vanaf het begin een open proces gevoerd met zoveel mogelijk inbreng en betrokkenheid van partijen uit de praktijk. Er is veelvuldig overleg gevoerd met de bestuurlijke koepels VNG, IPO en de Unie van Waterschappen, VNO-NCW, milieu- en landbouworganisaties, adviesbureaus en experts uit de praktijk en met vele andere partijen rondom specifieke onderwerpen. Vanuit het Rijk zijn naast het Ministerie van BZK, de ministeries van DEF, IenW, JenV, SZW, LNV, EZK, OCW en diverse organisaties zoals Rijkswaterstaat, ProRail, ILT en het Kadaster betrokken.

3. Wat is het probleem?

Het omgevingsrecht is te complex geworden. Er zijn te veel wetten en regels die samen geen goed samenhangend stelsel meer vormen voor de mensen die daar in de praktijk mee moeten werken: initiatiefnemers, belanghebbenden en overheden. Daarom is er de stelselherziening van het Omgevingsrecht.

De Omgevingswet en de vier AMvB's vervangen (delen van) een groot aantal bestaande wetten, besluiten en ministeriële regelingen op het gebied van de fysieke leefomgeving. De huidige ministeriële regelingen sluiten niet aan op de wijzigingen die in de Omgevingswet en vier AMvB's zijn doorgevoerd. Zonder gedegen uitwerking op regelingenniveau ontstaat een uitvoeringstechnisch vacuüm in de uitvoeringspraktijk. Dit betekent dat de verbeterdoelen van het stelsel niet worden geeffectueerd.

4. Wat is het doel?

Het doel is om te komen tot een nieuw stelsel met één consistente, bruikbare set aan regels en instrumenten. Dit nieuwe stelsel moet ruimte geven voor ontwikkeling en moet waarborgen bieden voor kwaliteit.

Hierbij is gekozen voor één ministeriële regeling onder de wet: de Omgevingsregeling. De Omgevingsregeling is gebaseerd op grondslagen in de wet én op de inhoud van de vier AMvB's. Daarmee richt de Omgevingsregeling zich tot alle partijen die in de fysieke leefomgeving actief zijn: burgers, bedrijven en de overheid/bestuursorganen.

5 Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De maatschappelijke doelen van de Omgevingswet kunnen niet worden bereikt zonder herziening op regelingenniveau. De Omgevingsregeling vervangt een groot aantal bestaande ministeriële regelingen die betrekking hebben op belangrijke overheidstaken als het borgen van veiligheid, gezondheid, milieu, ruimte voor ontwikkeling en bereikbaarheid.

6. Wat is het beste instrument?

De Omgevingswet geeft opdracht om regels te stellen bij AMvB en deze (gedeeltelijk) in de Omgevingsregeling uit te werken. Met de Omgevingswet en de vier AMvB's is reeds bepaald dat uitwerking van onderdelen op niveau van de ministeriële regeling moet plaatsvinden, zoals de aanwijzing en geometrische begrenzing van locaties.

Bij de uitwerking is waar mogelijk steeds gekozen voor het minst belastende instrument. Voor de consistentie zijn bij de uitwerking van de Omgevingsregeling waar mogelijk de lijnen uit de Omgevingswet en AMvB's gevolgd. Een voorbeeld hiervan is de opbouw en vormgeving van algemene regels en aanvraagvereisten voor omgevingsvergunningen.

Een grote verbetering is ook dat allerlei historisch ontstane, ongewenste verschillen tussen regels in verschillende beleidsvelden zijn weggenomen. In een aantal gevallen is gekozen om helemaal geen regels meer te stellen.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De Omgevingsregeling heeft een positief effect op het gebruikersgemak. De regels zijn samengebracht in één ministeriële regeling, omdat hiermee de regels op een toegankelijke en inzichtelijke wijze aan de gebruikers worden aangeboden. Daarnaast is een belangrijke verbetering dat door harmonisatie, allerlei historisch ontstane, ongewenste verschillen tussen regels in verschillende beleidsvelden zijn weggenomen.

De externe toetsing op de gevolgen vindt gelijktijdig met deze consultatie plaats. In het voorjaar zal dit voor de Omgevingsregeling inzicht geven in de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.